

VAS-ÉS FEMMUNKÁS

XVII. évf. 4. sz.

Bukarest, 1936 április hó

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
T-LEFON 4-50-13

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
B U K A R E S T, STRADA ISVOR No. 11

A drágaság

A szükségleti cikkek árai folyton emelkednek. Az „Argus” február havi indexe újabb áremelkedést mutat. Az élelmiszerárak januárban a kávé, a burgonya és haláruknál némi esést mutatnak ugyan, de a többi élelmiszerárak nem változtak. Az élelmiszer-index decemberről januárra, 3374-ről 3355-re esökkent, ami 0,62 százalékos olcsóbbodást kellene jelentsen. Ezt azonban, amint fentebb írtuk, a kávé, burgonya és halfélék áraiban beállott olcsóbbodás idézte elő, tehát a munkáscsaládok háztartási gondjait nem enyhíti. A ruházati cikkek indexe azonban decemberről januárra 3777-ről 3832-re emelkedett, ami viszont 1,2 százalékos drágulásnak felel meg, éppen abban az időben, amikor a téli ruházatkodás a munkáscsaládoknak oly sok gondot okoz.

De nem ez a decemberről januárra bekövetkezett újabb drágulás az, ami komolyan gondolkozóba ejt bennünket. Az elsőrendű szükségleti cikkek árai nem 1935. decemberében, hanem 1934. utolsó negyedében kezdtek drágulni és azóta a drágaság folyton nő. Az állami statisztikai hivatal közlönye, a „Bulletinul Statistic” árstatisztikájából alkothatunk magunknak számszerű fogalmat arról, amit hétről-hétre éreztünk, hogy a kereset mind nagyobb részét emészti fel a család számára szükséges élelem beszerzése. Az ország 20 városából összegyűjtött adatok alapján készült hivatalos árinдекс szerint az élelmiszerárak átlagos index-száma 1934. január-július hónapjaira 2076 volt, ami 1935. ugyanazon időszakában 2584-re emelkedett, vagyis az élelmiszerárak eddig az időpontig 29,2 százalékkal drágultak. Az egyéb szükségleti cikkek indexszáma a fenti két időpontot egybevetve 14,2 százalékkal emelkedett. Ezek a számok már megközelítik a valóságot. A szervezett munkások az 1935-ben lezajlott bérharcokban ezekre az emelkedésekre hivatkoztak.

Hogy mit jelent ez a folytonos áremelkedés a munkáscsaládok táplálkozása, ruházatkodása és lakásszükségletei szempontjából, megpróbáljuk azt ugyancsak hivatalos számadatok révén kimutatni.

Az állami statisztikai hivatal évente kimutatja, hogy egy öttagu munkáscsaládnak mily összegrre van szüksége, hogy egyhavi élelmiszer, ruházati, lakás és egyéb szükségletét fedezhesse. Az öttagu család szükségletét aszerint állapítják meg, ahogy azt a rendszeres táplálkozás, ruházatkodás és lakásszükséglet tudományos szempontból megköveteli. A munkáscsaládok havi szükségletének megállapítására végzett számítások szerint 1934-ben Bucarestiben 10.596 lej, Aradon 8673 lej, Kolozsváron 8908 lej, Brassóban 8846 lej, Csernovitzban 8163 lej, Galacon 7562 lej, Ploestiben 8089 lej, Nagyszebenben 8658 lej, Temesváron 8812 lej kellett ahhoz, hogy egy öttagu munkáscsalád a rendszer, egyébként minimális táplálkozást, ruházatkodást és lakásszükségletet biztosíthassa.

Az 1935. júliusáig bekövetkezett drágaság folytán a fenti városokban az öttagu munkáscsaládok havi szükségletének változatlan mennyiségben való beszerzéséhez a bérek az alábbi táblázatban kimutatott összegekkel kellett volna emelkedjenek:

Meghívó

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége folyó évi május hó 24., 25. és 26-án Bucarestiben tartja

VII-ik rendes küldöttközgyűlését,

melyre a szövetséghez tartozó összes helyicsoportok tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés ideiglenes napirendje:

1. A közgyűlés megnyitása és üdvözlések.
2. Különböző bizottságok megválasztása.
3. A vezetőség jelentése.
 - a) Titkári jelentés.
 - b) Pénztári jelentés.
 - c) Felügyelőbizottság jelentése.
 - d) A jelentés feletti vita.
 - e) A felmentés feletti határozat.
4. Új vezetőség és felügyelőbizottság választása.
5. Hetijárulék és segélyek feletti határozathozatal.
6. Alapszabálmódosítás.
7. A munkásság gazdasági helyzete és a szövetség jövő feladatai.
8. Szociálpolitikai törvénykezés.
9. Indítványok feletti határozathozatalok.

Figyelmeztetés! A közgyűlés és a küldöttek választása tekintetében alapszabályaink 23. §-a irányadó, melynek idevonatkozó részét alább közöljük:

a) A közgyűlés áll: a szakszervezetek közgyűlései által választott küldöttekből, a központi vezetőség és a felügyelőbizottság tagjaiból, a központi és kerületi titkárokból.

Minden csatlakozott szakszervezet jogosult a kongresszusra küldeni: 100 tagig 1 küldöttet, 300 tagig 2 küldöttet és minden további 300 tag után még 1-1 küldöttet. Oly csoportok, melyek több küldöttre vannak jogosítva, mandátumaikat egy küldöttre is átruházhatják, de háromnál több megbízással egy küldött sem bírhat.

Minden szakszervezet annyi szavazattal bír, ahány küldött választására jogosítva van. A küldöttek számát azon tagok száma határozza meg, akik után a közgyűlés egybehívása előtti három hónapban a járulékok a központba beküldettek. Oly szakszervezet, mely a kongresszus előtti három hónapban nem teljesítette kötelességét a szövetséggel szemben, nem képviselheti magát a közgyűlésen.

b) A közgyűlés határozatképes, ha a megjelent küldöttek a szövetségi tagok kétharmad részét képviselik. Ha a közgyűlés nem határozatképes, úgy legelsőbb hat hónap múlva újra összehívandó s ez esetben a megjelentek számára való tekintet nélkül jogerős határozatokat hoz.

c) Szavazati joggal bírnak a kifogástalanul kiállított mandátummal felruházott összes szakszervezeti

küldöttek. Mindenki annyi szavazattal bír, ahány mandátuma van. A központi vezetőség, a felügyelőbizottság tagjai és a szövetség központi és kerületi titkárai egy-egy szavazattal bírnak, azonban a felmentvény tárgyában hozandó határozathozatalnál nem szavazhatnak.

d) A határozatok szótöbbséggel hozatnak. A szavazás kézfelemeléssel vagy — a küldöttek egyharmadának kívánságára — titkos szavazással történik.

Fontosabb határozatok hozatalánál — ha a központi vezetőség vagy a küldöttek egyharmada ezt kéri — az elnök köteles elrendelni a tagok száma szerinti szavazást, mely esetben minden küldöttnak annyi szavazata van, ahány tagot képvisel.

e) Indítványokat a közgyűlés elé nyújthat minden csatlakozott szakszervezet azzal a feltétellel, hogy azokat legalább 14 nappal a közgyűlés megtartása előtt a központi vezetőségnek beértesse. A közgyűlés folyamán tett indítványok csak az esetben bocsáthatók tárgyalás alá, ha a küldöttek legalább egynegyed részének aláírásával vannak ellátva.

f) Az ügyrendet a közgyűlés maga állapítja meg. A közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök és egy jegyző írja alá és külön erre a célra választott két közgyűlési tag hitelesíti.

g) A kongresszusi küldöttek költségeit teljes egészében az illető szakszervezetek viselik.

A központi vezetőség.

	Egy 5 tagu munkáscsalád átl. havi szüksege, 1934-ben lej	Eből		Az árak emelk.		Egy 5 tagu m. csal. h. szüksege, 1935. júl lej
		élelmiszer- szerek	ruh. cikkek	élelmiszer- szerek- nél 29,2 %	ruh. cik- keknél 14,2 %	
Bucuresti	10.596	3.498	1.387	1.020	196	11.812
Arad	8.673	0.451	1.312	1.007	187	9.867
Inj	8.908	3.291	1.454	960	206	10.074
Braşov	8.846	3.276	1.351	950	191	9.987
Cernăuţi	8.163	3.087	1.327	901	188	9.252
Galaţi	7.562	2.893	1.279	844	181	8.587
Ploeşti	8.089	3.362	1.251	983	177	9.24
Sibiu	8.658	3.396	1.37	951	188	9.797

Látva az összeget, amelyre az egyes városokban egy öttagu munkáscsaládnak szüksége lenne, hogy a minimális követelményeknek megfelelően táplálkozhasson és miután megállapítottuk, hogy az árak emelkedése mely összegű bérjavítást igényelt volna, két

kérdést kell feltennünk: A jelenlegi munkabérek biztosítják-e a hivatalosan megállapított létminimumhoz szükséges havi összeget? Ismerve a béreket, joggal állíthatjuk, hogy a mai bérek a létminimum biztosításához szükséges összegnek a felét sem biztosítják. A második kérdés az, hogy vajjon a munkások bérei emelkedtek-e a fenti kimutatásban feltüntetett összegek arányában, hogy legalább az 1934. évi életnivót biztosítsák? Erre is csak tagadó választ adhatunk. A munkaügyi minisztérium bérindexe szerint a fenti városok közül csak Galacon mutattak a bérek 1,1 százalékos emelkedést, a többi városokban a munkabérek átlagban 1—5 százalékos csökkenést mutatnak.

A munkáscsaládok vásárlóképesége tehát az 1935-ben bekövetkezett drágasági hullám

következésképpen átlagban mintegy 17 százalékkal csökkent. Kitűnik ez a Román Konjunkturakutató Intézet jelentéseiből is. A textiliparban például 1935. második negyedében a termelést 38 százalékkal kellett csökkenteni és mégis a raktáron levő készárúk mennyisége 7,9 százalékkal volt több, mint 1934. ugyanazon időpontjában. A cipőgyárak raktáraiban 1935. második negyedében 52,8 százalékkal több áru halmozódott fel a vásárlások csökkenése miatt, mint amennyi 1934. ugyanazon időpontjában volt. A malmok 1935. első felében több mint 10 százalékkal kevesebb lisztet őríttek, mint 1934. első felében. A cukorfogyasztás 1934. első felében 54.089 tonnára rugott, amely mennyiség 1935. első felében 36.928 tonnára süllyedt.

Megdöbbenő számok ezek, amikor tudjuk, hogy a fogyasztás ily mérvű csökkenése azt jelenti, hogy mindez a nehéz munkát végző munkások, munkásnyák és gyermekeik mind nyomorúságosabb táplálkozását, lerongyolódását jelenti.

Szükségtelen sokat bizonygatni, hogy a munkások életnívójának ily megdöbbenő arányú alásüllyedése csak oly országban következhetik be, ahol a munkások nagyrésze még mindig szervezetlen. Az elmúlt év során lezajlott bérharcok megmutatták, hogy a szervezett munkások szembeszálltak a töke kizsákmányoló politikájának eme jelenségeivel és el is érték bizonyos eredményeket. Azonban a drágaság elleni küzdelem eredményessége nálunk elsősorban még mindig attól függ, hogy mily odaadással, mily lelkesedéssel végezzük a felvilágosító és szervező munkát. Ha minden szervezett munkás az élethez való ragaszkodás minden erőfeszítésével rajta lesz, hogy szervezetlen munkástársait felvilágosítsa, hogy benne az osztály összetartás érzését felébressze, csak akkor tudjuk majd a különböző lelkiismeretlen tőkés spekulációk árdrágító manővereit visszaverni, csak akkor fogunk tudni a magunk és gyermekeink számára oly létminimumot biztosítani, amely a mainál méltóbb emberi életet biztosítson.

Megjelent az Országos Szakszervezeti Tanács hivatalos közlönye

A hosszabb idő óta szünetelő „Országos Szakszervezeti Tanács Hivatalos Közlönye”, újra megjelent március hó 1-vel. A közlöny házagató szerepet van hivatva betölteni. Különösképpen a mai időben van szükség erre a lapra, amikor a szakszervezeti mozgalom, elvi és taktikai irányát illetőleg, annyi sok megtévesztő tendenciózus felfogások látnak napvilágot. Ez a lap lesz hivatva, az országos szaktanácsához tartozó szakszervezetek eddig követett álláspontját fentartani, s a zür-zavart keltő különböző állásfoglalások közepette, a helyes utirányt megszabni.

A másik főcélja: hogy közleményeivel a belföldi szakszervezeteket, az egyes szakmák és szövetségek helyzetéről és fontosabb eseményeiről állandóan tájékoztatást nyújtson. A külföldi munkásmozgalomról összefoglaló ismertetésekkel szolgáljon, amelyeket okulásra és tanulásra hasznosítják a mi szakszervezeteink. Továbbá pedig, az általános munkás problémáknak, úgy gazdasági, mint szociális szempontból adatgyűjtő szerve kell legyen ez a lap.

Minden reményünk meg van rá, hogy ezt a hivatást méltóképpen be is fogja tölteni, amennyiben már az első szám is igen érdekes gazdag tartalommal jelent meg. Főbb tartalma: A romániai szakszervezetek mozgalmának taglétszáma az utolsó 10 évben. Az építőmunkás szövetség helyzete 1934. és 1935-ben. Létminimum, drágaság és munkabérek. A beteg- és balesetbiztosító pénztár közgyűlésének határozatai. Külföldi hírek, stb. A lapot az összes helyi szakszervezeteknek megküldte az országos szaktanács. Minden szaktársnak főként vezetőségi tagoknak figyelmebe ajánljuk e lap olvasását.

A zsilvölgyi munkásság harca, munkafeltételeinek megjavításáért

A zsilvölgyi munkásság kollektív szerződése 1935. július havában lejárt. A munkások a folytonos drágulásra hivatkozva, 15—20 százalékos béremelést kértek. A békéltető tárgyalásokon a bányatársulatok, a munkások követelését elutasították, sőt bérredukciót helyeztek kilátásba. Így az ügy döntőbíróhoz elé került. Az ügyben a Semmitőszék, ahova az aktákat még július hó 3-án terjesztették fel, hosszú huza-vona után, november 14-én hozta meg a döntést, mely szerint a munkások követeléseit — indokolás nélkül — elutasította.

Az elutasító döntés nagy elégedetlenséget szült a munkás között, hiszen a drágaság 25—30 százalékkal emelkedett az 1935. évben. A munkások a beszámoló gyűléseken tiltakozásukat fejezték ki az elutasító döntéssel szemben és az azonnali bérrevíziót követelték tekintettel, hogy arra a kollektív-szerződés jogalapot nyújt.

Popescu Péter, aradi munkaügyi vezérfelügyelő, a munkásság kérésére, még a múlt év december havában ki is tűzte a bérrevízióra vonatkozó tárgyalásokat Petrosényba. A társulatok azonban, nem képviseltették magukat a tárgyaláson, — tüntetőleg távol maradtak, azzal indokolva a távolmaradásukat, hogy csak hat hónap múlva lehet kérni a bérrevíziót.

A tárgyalásokat január 3. és 4-re újból ki kellett üzzék tekintettel, hogy erre az időre a 6 hónapos terminus letelt. Az igazgatóság bár ezen tárgyaláson megjelent, de telyesen elzárkózott minden követelés elől. Az ügy újjólag a Semmitőszékhez lett utalva. Többszöri elnapolás után március 9-én Rădescu semmitőszéki elnök, ismét elutasította a

munkások követelését, azon indokolással, hogy az emelkedés jelentéktelen. A döntőbíró elutasító határozata súlyos csapásként hatott a zsilvölgyi munkásokra, annál is inkább, mert a bányatársulat ezzel egyidejűleg rendeletet bocsátott ki, melyben tudomására hozta a munkásoknak, hogy március 1-től kezdve csak havi 11 napot dolgozhatnak és felajánlott 6 hónapi szabadságot azoknak, akik mezei munkára akarnak menni, vagyis kényszerszabadságra küldött, mintegy 800 munkást. Ez a rendelet csak fokozta a munkások elkeseredését és március 13—14-én tartott gyűléseken a munkások az általános sztrájkot határozták el, az egész Zsilvölgyre. Egyben megállapították az új követeléseket, melyek a következők: 1. a kényszerszabadságok visszavonása; 2. minimálisan 20 munkanap biztosítása havonta és 3. 15 százalékos béremelés.

Március 15-én újból gyűléseket tartottak a munkások, mely alkalommal közben jött intervenciók alapján, az azonnali sztrájkban lépéstől elállottak és 24 tagból álló tárgyalóbizottságot menesztettek Bukarestben. A bizottságot a munkaügyi miniszter fogadta, aki a munkások jogos követeléseit elismerte és vállalta a közvetítést a társulat és a munkások között.

A tárgyalásokban bevonták a vasutak vezérigazgatóságát is és az így folytatott tárgyalások azt eredményezték, hogy a sztrájkot emelni fogják, miáltal a petrosényi munkásoknak 17 és a lupényi munkásoknak 18 nap munkanap lenne biztosítva havonta, valamint a kényszerszabadságoláskat is vissza vonják. A béremelésre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak.

Sztrájkban állanak a tg.-mureși Victoria-üzem munkásai

Marosvásárhelyi szaktársainkat is a gazdasági helyzet türehtelen ostorcsapásai megmozdulásra kényszerítették. Az itteni munkásság éveken keresztül, a komoly, céltudatos szervezettel és anyagi tekintetben jól megalapozott szakszervezetek kiépítését, nemcsak másodrendű feladatnak tekintette, hanem azt teljesen elhanyagolta és a helyett, hogy harcra képes szakszervezeteket teremtett volna, — minden erejét és szervezkedési készségét elaprózta, felőrölte és a gyakori sikertelenségek, a tömegeket a szervezkedés iránt érzéktelenné tette. Ábrándképek után szaladtak, felhők mögötti boldogságok ígéreteiben bíztak. Nagy hangon, semmit mondó üres határozatoknak hódoltak. A komoly figyelmeztető szót árulásnak tekintették, — bizalmatlanul fogadták, miközben a munkaadók arattak. Sehol, Erdélynek egyetlen városában, rosszabb munkabérek és munkafeltételek nincsenek, mint Marosvásárhelyen. A munkás kizsákmányolásnak olyan fokát érték el az itteni munkaadók, mint amit már tovább fokozni emberileg elképzelhetetlen.

Ha az itt elmondottak felett gondolkodunk, csak akkor érthető meg, hogy a marosvásárhelyi, kisiparosok és nagykapitalisták, miért „szimpatizáltak és helyeselték” a marosvásárhelyi munkásság elvi, taktikai és politikai utirányát, mert ez a szervezkedési forma kedvezett nekik.

És így érthető csak meg, hogy a marosvásárhelyi kapitalisták részéről miért nyilvánult meg annyi „jóakaratu támogatás” az egyes „üldözött” vezetők iránt. Így érthető csak meg, hogy egyik-másik gyár-igazgatósága, miért adott alvállalatba munkát kisiparossá vált „munkásvezetőknek”, akik aztán éhbérekért dolgoztatnak szerencsétlen, félrevezetett munkásokat, de közben a „kis mester elvtárs” tovább ordítja a világforradalmat eljövételét.

Kollektív szerződéseket kötöttek, szervezetlen munkásokkal, aminek se eleje se vége, sem értelme és jogi formája nincsen és amit természetesen senki sem tartott be. Ilyen szerződés volt a Nusbaum-féle „Victoria”-gyár munkásainak is amiről a munkaügyi inspektor is megállapította, hogy semmi kötelező jogi alapja nincsen. Ennek alapján a munkások új szerződéskötés iránti mozgalmat indítottak és kérték a munkabérek és munkaviszonyok rendezését. A gyár igazgatósága, többszöri tárgyalás

után sem volt hajlandó a munkásság követelését, még csak részben is akceptálni, mire a munkaügyi inspektor szabad kezét biztosított a feleknek. A gyár összes munkása, mintegy 45-en március hó 17-én sztrájkba is léptek.

A munkaadó minden elkövet, hogy a munkások harcát letörje. Sztrájktrórokot toboroz, denunciókat és a csendőrséghez folyamodik segítségért, azonban minden fondorkodás hiábavaló, mert a munkások megelégtették a régi rendszert, — elég volt már az olyan szerződésből, ami hideg vizet sem biztosított. Kitaranak a harcban mindaddig, amíg kitűzött céljukat el nem érik. Az eddigi tárgyalások bizonyossága szerint, Lakatos ur a munkaadók szervezetének titkára is, egyik főakadályja a megemelésnek. Ugratja a munkásokat, biztatja, hogy ne egyezzenek meg a munkásokkal. Gondolja, valahogy csak kedvükbe kell járni, valahogy csak meg kell szolgálni az odadobott kenyert, mert hanem a végén mint hasznavehetetlen rongyot, kidobják az uccára.

Cluji szaktársaink a gazdasági konjunktúra javulását felhasználva, már a múlt évben nagy szervezési akciót indítottak. A szervezési akcióban a vezetőség, a szervező bizottság és a tagok nagyrésze is részt vett. A fáradhatatlan és lelkes munkának következtében a csoport taglétszáma, már a múlt évben száz százalékkal felemelkedett. A szaktársak a szervezési munkát ebben az évben is ugyan olyan lelkesedéssel folytatták, mint a múlt évben. Az újabb, kitartó munkának az eredménye, hogy a Raport és a Vadász féle fémárugyár hetven munkása is belépett a szakszervezetbe, azonkívül, a cluji összes taxisoffőrök is szervezkedtek. Jelenleg a csoportnak 800 tagja van, vagyis a cluji vasipari munkásoknak 75—80 százaléka van megszervezve. A cluji szaktársak részére 10 kollektív szerződés van érvényben, miszerint a csoport tagjainak 95 százaléka kollektív szerződés alapján dolgozik. Az újonnan megszervezett fémárugyár munkásai részére is a kollektív szerződésre vonatkozó tárgyalások már folynak a vállalat igazgatóságával és kilátás van a békés megegyezésre. Csak előre szaktársak!

A ploesti munkásmozgalom köréből

A Ploesti-i vas-, fém és petroleum munkások he- csoportja március 12-én jól látogatott taggyűlést tartott a munkások helyiségében. A taggyűlést N. elnök szaktárs nyitotta meg a következő szavak kíséretében:

A mi szakmánkban dolgozó munkások ezreinek helyzete napról-napra rosszabbodik. A nyers racionális követelésekben a munkabérek mintegy 30 százalékos csökkenést szenvedtek. A munkások ezreit bocsájtották el a munkából, de ugyanakkor végkimerülésig túlórákat és akkordmunkákat engedtek. A fiatal munkások ugyanazon elvégzett munkáért mint amelyet idősebb munkások végeznek el kevesebb bért kapnak. A gyárakban és petroleumfinomító telepeken, még mindig a verés, szidalmazás, büntetés és terror rendszer válik urává. E meghonosított barbár rendszerrel akarják megtörni a munkaadók a mi osztályszolidaritásunkat. Másrészt pedig újabb és újabb támadásokat intéznek nyomoruságos munkabérek további lesüllyesztésére. Az élelmicikkek, kenyér és ruházat árai 30—40 százalékkal emelkedtek.

Az elgondolás más sorrendjében az előadó rámutat a társadalom biztosító intézményben uralkodó lehetetlen állapotokra. Elmondja, hogy a beteg munkások költségvetés hiányában nem tudnak orvosokhoz jutni.

Ez a helyzet — mondja az előadó — bizonyítéka annak, hogy a munkaadók egyöntetű állásponton vannak, amikor leszorítják a munkabéreket, elbocsájtják a munkásokat, megdrágítják a fogyasztási cikkeket és általában rosszabbá teszik a munkafeltételeket.

Vajon mi, akik egyformán viseljük a nyomor terheit, nemzetiségre, vallásra és politikai meggyőződésre való tekintet nélkül nem-e kell, hogy valóra váltsuk a tömegek erejének megszervezését?

Természetes, hogy igen!

Ezért az összes munkások, öregek, fiatalok, és munkásnők tömörüljünk a szakszervezet kereteibe, hogy kiküzdjük magunknak a következőket:

1. Béremelést a drágasági hullám arányában.
2. Az elbocsájtások megszüntetését és a munkáért járó segélyezés törvénybeiktatását.
3. 8 órai munkaidőt és a vasárnapi munkaszüneti törvény tiszteletbentartását.
4. Angol munkahetet és 19 munkanapot havonta.
5. Egyenlő munkabért az ugyanazon munkát végző fiatal és idősebb munkások részére.
6. A tetleges bántalmazások, büntetések megszüntetését és emberies bánásmódot.
7. A választások kiírását a munkakamarák és társadalom biztosító intézményekben, hogy a munkások érdekeit a munkások által megválasztott delegáltak képviseljék.
8. Kollektív szerződéseket az összes vállalatokban. E követelések az összeség javát szolgálják és csak a szolidaritás jegyében tudjuk kiküzdni magunknak.

Ciudel és Chirca szaktársak a szakszervezeti mozgalom jelentőségét emelik ki. A szakszervezetünk keretében elhelyezkedett tagjainknak elsődleges kötelessége, nem csak hogy járulékaikat rendszeresen fizessék, hanem a szervezkedési eszmét minden munkáskörletben elhínték.

Belu Gh. szaktárs rámutat arra, hogy az „Orion”-Unirea petroleumfinomító vállalat munkásai kollektív szerződés revízió előtt állanak. Ez a tény azonban minket szervezve kell találjon, hogy a drágasági aránynak megfelelő munkabéremelést tudjuk kiküzdni.

Utolsónak N. Alexandru szaktárs szólal fel és a munkások ügyével vonatkozó munkatörvények egyes rendelkezéseit ismerteti és magyarázza.

A Ploesti-i szaktársaink élénk tevékenységet fejtenek ki, hogy megszervezzék a minden jogaiból kivetkötött munkástömegeket.

Veszteségünk

Kraucsek József szaktárs elhalálásával súlyos veszteség érte a nadragi csoportunkat. Nevezett szaktársunkat, fiatalon, alig 32 éves korában ragadta el a halál, családja és szaktársai köréből.

Kraucsek szaktárs már 19 éves korában belépett a szakszervezetbe és mindvégig, halála napjáig hű és kitaró katonája volt a mozgalomnak. Többiben töltött be vezetői szerepet és mindig az első között volt, aki cselekedett, ha a mozgalom érdekei rgy kívánta.

Bukarest — Malaxa-gyár

Minden munkanapon pontosan háromnegyed hétkor megszólal a gyár dudája. A Sos. Pantelimon és Principele Nicolae, Balta Alba községek munkáslakói feleszmélnék dermetségükből. E piszkos fertőzött telepeken lakó vasmunkások tudják, hogy a gyári kürt jelzésére nem sokára megindul a munka. A munka pontos, precíz időben kezdődik. Semmiféle késésnek helye nincs. Egy-két percnyi késés súlyos következményeket vonhat maga után. Az a proletár, aki megengedné magának azt a luxust, hogy bár egyszer és egy-két percet készen, 500—600 lei (egy heti keresetének megfelelő összeg) pénzbüntetésben lenne része. Egy ilyen esetben megkockáztatná azt, hogy családját egy héten át az éhségnek kitegye. Egy héten át hiányozna a proli család asztaláról a krumpli és a puliszka, husról nem beszélünk, ilyen luxust nem engedhet meg magának az a Malaxa-gyári bérnök, aki létminimumon aluli feltételek mellett is kinozza a munkát. Talán a nagy napokon, husvét és ehhez hasonló ünnepek napok alkalmával akadhat olyan is, aki egy negyed kiló utolsó minőségű berbécsussal változtatja meg a konyha rendjét, természetesen a következő egyhangu munkanapok rovására.

A puliszka... képezi a mi „nemzeti eledeleinket” — mondják a kapitalisták. Miért szükséges, hogy ti is utánozzátok a bánáti német- és erdélyi magyar ajku munkások étkezési rendjét, akik a zsiros, husos ételekhez, szalonához vannak szokva. Ezek az élelmi cikkek csak arra valók, hogy megterheljék a munkás gyomrát és ezzel ellustuljon. A jó puliszka, frissen szedett hagymával, foghagymával nagyszerűen rendbe tartja a gyomrot!?

A gyár kapuja előtt a csendőr már szolgálatban áll. Rendeltetése az, hogy a bemenő és eltávozó munkásokat megfigyelje. Hogy emlékeztetése véssé a vérszegény és sápadt arcokat.

A vasmunkások lelki világába szeretne masírozni. Megismerni, hogy melyik lélekben gyülemlik fel az égbekiáltó igazságtalanság elleni lázongás tudata. Hogy az ilyen lekapcsolhassa és gallerjánál fogva a hadbíróshoz elhurcolhassa. Hogy rásüsse a lázongás bélyegét és mint a mai rend felforgatóját, „elszigetelje” a társadalom rétegétől. Azonban a lelkek titkainak mélyén, amelyek színültig elkeseredéssel vannak megtelve a féktelen kizsákmányolás iránt, nem tudnak behatolni, sem a rend őre, sem pedig Popescu mérnök, akiről azt mondják, hogy a Malaxa-gyárba a zsarnoki tisztséget tölti be, akitől réteg mindenki. Azok, akik verejtékükkel, véréükkel, fáradságukkal és munkájukkal csak Malaxa boldogságát hivatottak megteremteni, megtanulták a saját bőrükön azt, hogy hallgatva haladjanak céljuk irányában.

A Malaxa-gyár úgy van tekintve, mint állam az államban. Erősebbnek érzi magát az államnál, erősebbnek mint a törvényes rendelkezések, amelyeket nem tart tiszteletben, különösen a munkástörvények rendelkezéseit hagyja figyelmen kívül.

Az adott helyzetben arra lehetett gondolni, hogy itt a szervezkedési eszme nem tud gyökeret verni. A terror, a munkások közé befurakodott nagyszámú besugó, minden szervezkedési megnyilvánulást csirájába fojtának meg. És ime, mégis megtörik a jég és repedezni kezd minden részén.

Ki hinné el azt, hogy a propagandának nyomása alatt a Goga-Cuzista féle fasizista szervezetek tagjai, jelentkeznek volt szervezeteiknél tagsági könyveikkel, hogy azokat visszaadják, megtagadjanak egy sötét multat és belépjenek a vasmunkások osztályharcos szakszervezetébe.

Ki tudja azt, hogy ahol a munkások vizet isznak, vagy, ahol egy gépnél meghuznak egy csavart, ott még más is történik. A tavaszi idő eljövetele kapcsán a jég már nem tud ellentálni az áthatoló napsugarak fényének. És közeledik az óra, amikor a munkások is tisztább, szabadabb levegőt szívhathatnak magukba.

Popescu ur lealázó ténykedései, amelyek a munkások pofoszkodásában nyernek kifejezést, megszűnnek majd. Az elvben megállapított órabérek más normák szerint fognak rendezést nyerni. Eltűnik az a szégyenletes állapot, hogy éhberért dolgozzanak a vizes és ragadós földet niveláló napszámos munkások. A besugók szerepének is vége lesz, és mind olyanok, akik jól végezték dolgukat, jutalmul megkapják az elbocsájtó levelet. A csendőr is végezheti a maga dolgát, kövesse a rablók- és tolvajok bandáját. Eltűnik majd az öntöde és kovácsműhely pokla is, ahol a borzalmas lángnyelvek tüzenél emberi lények roskadnak össze. Eltűnik egy szégyenteljes időszak: századunk rabszolgaságának időszaka. A hajcsárok Popescuval az élén szelidebb köntöst ölenek majd magukra.

Bányász munkások Szövetségének kongresszusa

A romániai szervezett szocialista munkásmozgalom egyik legerősebb oszlopa, a bányamunkások szövetsége március hó 1-én és a következő napokban tartotta küldött közgyűlését. A közgyűlés impozáns keretek között folyt le. Oda sereglettek az ország minden bányatelepének „fekete gyémánt” rabszolga, hogy hitet tegyenek a szervezethez és szolidaritás eszméje mellett, mint amely egyedüli eszköz és lehetőség a határtalan kizsákmányolás alól való felszabadulásnak. Mi, szervezett vas-, és fém munkások, különös meleg szeretettel és érdeklődéssel viseltetünk a bányász proletár testvéreink iránt, hiszen clyan sok, naponta meg-meg ismétlődő közös érdekek fűznek össze, hogy teljesen elválaszthatatlanok vagyunk egymástól. És ezek a közös érdekek, parancsoló szükség-szerűen kovácsolják össze a két szakmát, és ha bár szakszervezetileg különállóan is de lélekben, hitben eszmei meggyőződésben és mint sorsközösségben szenvedők, egységesen kell vezessük és vegyük fel a harcot, úgy gazdasági, mint politikai zsarnokainkkal szemben.

A szövetség, 75 oldalra terjedő jelentésben számol be az utóbbi évek küzdelemteljes működéséről. Végigvonul a szervezés és propaganda fáradságos munkáján. A hatóságok akadékoskodásán. A sárga szervezetek ellenlábaskodását ismerteti, valamint a kapitalisták terrorját. Mindezek dacára, tekintélyes taglétszám emelkedést értek el. A taglétszám a jelentés éveiben a következőképpen alakult: 1932-ben 4102, 1933-ban 6111, 1934-ben 6789 és 1935-ben 7783 rendes fizető és 2000 nyugdíjas tagja volt a szövetségnek. A bevétel ugyancsak a taglétszám emelkedésének megfelelőleg emelkedett, úgy hogy az 1935. évi bevétel 4.446.615 lej összeget ért el. A jelentés részletes ismertetést nyújt a bérmozgalmakról és sztrájkokról. A szövetség összes tagjainak munka- és bérviszonyait kollektív szerződések szabályozzák. A munkanélküliség nagy réseket ütött a bányáiparban foglalkoztatott munkások között is, de ugyancsak a jelentésből megállapítható, hogy a munkásokra mért csapások még elviselhetőbbek lettek volna, ha a munkás-ság mögött nem áll egy erőteljes bányász-szövetség.

A kongresszus impozáns színvonalát kiegészítette, a külföldi testvér-bányászszövetségek képviselőinek jelenléte és üdvözlő beszédei. A kongresszuson 71 bányamunkás-küldött vett részt és összesen 10.701 tagot képviseltek.

A tanácskozások három napig tartottak. A jelentések tudomásulvétele után az egyes napirendi pontok szerint határozati javaslatokat fogadtak el, amelyek vonatkoznak: a munkásbiztosításra, a fasizmus elleni küzdelemre, a napilap érdekében és végül határozatilag mondta ki a kongresszus, hogy minden bányamunkás egy napi keresetét adja a Bukarestben felépítendő bányászotthon alap céljaira.

Közgyűlések

RESITA

A resicai csoport március hó 1-én tartotta impozáns közgyűlését, a tagok nagyszámu részvétele mellett. A gyűlést, Klein elnök szaktárs nyitotta meg, szívélyesen üdvözölve a szövetség és a párt kiküldöttjeit.

A közgyűlés napirendjének letárgyalását a dalárda éneke előzte meg, miután az elnök szaktárs az év közben elhalt tagokról, kegyeletes szavakban emlékszik meg.

A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után, Bernau szaktárs román, Klein német és Konrad magyar nyelven terjeszti elő a csoport vezetőségének multévi működéséről szóló jelentését. A pénztári jelentést a csoport vezetősége nyomtatásban már előzőleg a tagok rendelkezésére bocsátotta és így mindenkinek módjában állott, arról részletes tájékozódást nyerni. Az előadók jelentésükben kiemelik, hogy a csoport vezetősége a mult év folyamán 13 rendes és öt rendkívüli vezetőségi ülést tartott.

Továbbá öt taggyűlést hívott össze a vezetőség. Ezenkívül sorozatos műhely-értekezleteket tartottak a különböző osztályok részére. Munkában helyeztek a szervezeten keresztül hatszáz munkást, akiknek egy része katonaságtól visszatért fiatal munkások, a többiek pedig munkanélküli családos emberek voltak. A csoport rendkívüli élénk munkát fejtett ki, minnek bionysága, hogy 1935 év folyamán 1446 új tag lépett be a szervezetbe. Eredményes munkát végeztek továbbá a román, a sport, az ifjumunkás és a többi alszekciók. Ugyisint a bizalmiférfi tesztet is derekasan kivette részét a munkából.

A jelentésekhez hozzászóltak: Rausch, Hellebrandt, Breitenhoffer, Gavron és Brodnyánszky szaktársak. Klein elnök-szaktárs részletes felvilágosítással szolgált az egyes felszólalásokra, miután a közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette és a régi vezetőségének a felmentvényt egyhangulag megszvazta.

Korelnöknek a közgyűlés Sztrama Jakab szaktársat választotta meg. Sztrama szaktárs megköszönte a közgyűlés bizalmát, miután elrendelte az új vezetőség választását.

A kandidálóbizottság javaslatára, az új vezetőségbe a közgyűlés a következő szaktársakat választotta meg: Elnökök: Klein Ferenc, Bernau Petru és Todor Constantin. Jegyzők: Langhart János, Cristoi C-tin és Hollschwandtner Fr. Pénztárosok: Hübler Heinrich, Zanzinger Ferenc és Hercó Ferenc. Ellenőrök: Stieger F., Dáne F., Lugojan Alex., Stemler Fr. és Köstner Frd. Vezetőségi tagok: Rohm Péter, Lindner Károly, Faragó Károly, Spindler István, Hollschwandtner Aug., Kratochwill Rudolf, Skurca Adalbert, Popet Ioan, Szabó Sándor, Krautwurst József, Kernacs Albert, Schugovits Ioan, Brodnyanszky Adalbert, Marin Traian és Klein Károly. Könyvtárosok: Urosch Miháj, Maxan Ferenc, Lales Petru, Fischer Antoniu és Prohászka József. Alpnztárnokok: Blaj Matei, Focht Gyula, Fekete János, Spindler Károly, Schmidt Ferenc, Indru Traian, Csuk Hugó, Dorogi Géza, Budacsek Márton, Fleck Ferenc, Povaschianetz János, Sohler Rudolf, Marx Carol, Matei.

Az új vezetőség nevében Klein elnök-szaktárs mond köszönetet a megnyívánult bizalomért és kéri a tagok támogatását, hogy az összeség érdekében az új vezetőség eredményes munkát végezhesen.

A szövetség nevében Rusu szaktárs üdvözlí a közgyűlést és elismerését fejezi ki a resicai szaktársak által végzett eredményes munka fölött. Ez a munka — mondja beszédében — nemcsak a jelen generációnak a helyzetét van hivatva javítani és előre vinni, hanem majd a jövő generáció is hálával gondolhat elődcinek a teremtő és építő tetteire készségéért. Rámutat továbbá az ország gazdasági és politikai helyzetére, majd a szövetség által elért eredményeket ismerteti és feltárja azokat a nehézségeket, amelyekkel a szervezés terén meg kell küszködni. Ugyisint Bukarestben és még más helyiségekben, ahol a szervezkedés eszméje még nem verhetett egészen gyökeret. Azonban minden nehézségek dacára, meg van rá a reményünk, hogy közös erővel és kitartó munkával, Románia vasmunkásságának életnívóját arra a magaslatra fogjuk emelni, amelyet munkája után megérdemel.

Az indítványok során több helyi ügyek kerültek letárgyalásra, miután a közgyűlés Klein elnök-szaktárs lelkesítő beszédével véget ért.

ANINOASA

Az aninoszai csoport március hó 1-én tartotta évi közgyűlését. A gyűlés megnyitását a helyi munkás dalárda éneke vezelte be, miután Cráciun szaktárs elnöki megnyitó beszéde során, az év közben elhalt tagokról emlékszik meg és a közgyűlés felállással adózik az elhaltak kegyeletének.

Az utolsó közgyűlés jegyzőkönyvét Péter elvtárs olvasta fel. A csoport mult évi működéséről Cráciun szaktárs összefoglaló jelentésben számol be. Catinta szaktárs az évi pénztári jelentést terjeszti elő és Egetboros szaktárs az ellenőri jelentést. Miután a közgyűlés a régi vezetőség felmentését megszvazta, korelnöknek Biró szaktársat választotta meg.

A közgyűlés a jelölő bizottság javaslatára a következő szaktársakat választotta meg az új vezetőségbe: Elnök Bogya Sándor, alelnök Crisan Avram, jegyző Pasca Gheorghe, pénztáros Novodánszky György, vezetőségi tagok: Loj Ioan, Sortean Traian, Nagy Sándor, Bátori Péter, Tokar Ferenc, Bacueti Gheorghe és Krakovszky Lajos. Póttagok: Libik János, Villám Elemér és Pop Ștefan. Ellenőrök: Kovács Zoltán, Péter József és Ábrahám Péter. Póttagok: Stoica Sabin és Egetboros Sándor.

Gárboveanu szaktárs a szövetség nevében szívélyesen üdvözölte az aninoszai szaktársakat és egyben ismertetést nyújtott a munkásság általános gazdasági és politikai helyzetéről. A petrilai helyi szervezet nevében Foró és a kerületi vasas szaktanács nevében Biró szaktársak üdvözölték a közgyűlés tagjait.

Nagy szervezőgyűlés Hunedoarán.

Március hó 12-én nagy szervezőgyűlést tartottak, a hunyadi szaktársaink, mintegy 700 munkás részvételével.

A gyűlésen Lascău szaktárs elnökölt. És egyben részletes beszámolót tartott, a Kolozsváron lefolyt kollektív szerződés tárgyalásokról. Az új kollektív szerződésben foglalt egység szerint átlagosan tíz százalékos béremelésben részesültek az üzem összes munkásai. További beszédében rámutat a munkások sérelmeire, melyszerint a fizetéseket rendkívül késedelemmel fizeti az igazgatóság. A gyárikonzumból a legtöbbször hiányoznak a legszükségesebb élelmiszerek és más közszükségleti cikkek is. Kéri a szövetséget, intervenciáljon ez ügyben Bukarestben, a központi igazgatóságnál.

Muntean szaktárs a szövetség titkára széleskörű beszédében mutatott rá, a munkásság általános gazdasági és politikai helyzetére. Majd a szervezkedés fontosságát emeli ki. A sárga szervezetek rágalmozói — mondja — és ellenpropagandája, nem szabad megtévessze az öntudatos szervezett munkásokat, hiszen tudni kell azt mindenkinek, hogy ezek az emberek mindent önző érdekből cselekszenek, akik nem egyebek, mint megfizetett bérecek.

Gárboveanu szaktárs a kerület titkára buzdító és lelkesítő beszédet intézett a jelenlevőkhez és erőteljes szervezkedésre szólította fel mindzokat, akik még nem tagjai a vasas szervezetnek. A gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

A resitai szaktársak ellen megindított bírói eljárás

A resicai üzem két osztályáról van szó — a kovács és hengerde osztályairól, amelyek vezetője Aunst és Zentner urak, az U. D. R. hires munkáshajcsárai. A munkások véres kiszípolozása révén ez a két ur főfelügyelői rangba léptek elő zsiros fizetéssel és pótlékokkal. Így jutalmazza meg a kapitalista az uszályhordozóit.

Ők még arról is nagyon nevezetesekek, hogy az igazgatóság és a munkásbizalmi férfiak között létrejött megállapodásokat felrúgják, mert jaj — uram isten — nem lehet a kapitalista bőkezűségével visszaélni. Az igazgatóság igen „engedékeny” volt a kapitalisták zsebével és ennek folytán ők hivatottaknak érzik magukat, arra, hogy megvédjék a szent profit érdekeit.

Megtörtént, hogy e két osztályban munkáskonfliktus tört ki, abból az okból, hogy a gyár részéről nem tartották be azokat a munkafeltételeket, amelyek betartására az igazgatóság kötelezettséget vállalt. A két főatyaiszen nem volt hajlandó ezeket respektálni, mire a munkások a tiltakozás jeléül le-tették a munkát.

Félórai munkabeszüntetés után a vezérigazgatóság elismerte a munkások jogosságát és utasítást adott

alázatos „főnök” szolgáinak Aunst és Zentner uraknak, hogy a felek között létrejött megállapodást tartsák tiszteletben.

Azonban a fenti két nevezetesség saját hiúságukra mért csapást vélték az igazgatóság intézkedésében ezért befolyásolták arra, hogy a bizalmiférfiak ellen bírói büntető eljárást indítsanak az igazgatóság „felbujtók” címen.

A feljelentés az oravitai ügyészségen megtörtétt és eljárás indult meg Lindtner Carol, Spindler Ștefan, Holschwandner Augustin, Focht Jakob, Dalacsek Alois, Kurca Adalbert, Maros Wenzel és Csatlócszky N. szaktársak ellen, mint akik megsértették a közrendet és szabotálták a munkát az üzemben.

Az 1936 január 17-én megtartott tárgyalásokon, ellenére annak, hogy Aunst és Zentner urak valamásból megállapítást nyert, hogy a munkabeszüntetés az ő hibájukból keletkezett, az ügyészség fen-tartotta továbbra is szaktársaink ellen a vádat.

A tárgyaláson szaktársainkat Ciulei oravitai és Dâmboviceanu bukaresti ügyvédek védtek, akik szaktársaink ártatlanságát teljes egészében bebizonyították. Kimutatták a védőügyvédek, hogy az igazi felbujtók Aunst és Zentner urak és ezeket kellene a vádlottak padjára ültetni, nem pedig szaktársainkat.

A védelem által benyújtott akták alapján a bíróság összes szaktársainkat felmentette.

JOGGYAKORLAT

Szolgálati idő

Ha a vállalat, egyik munkaadó birtokából másik munkaadó birtokába megy át, az alkalmazott szolgálati ideje a vállalathoz való belépés napjától számítódik, nem pedig azon időtől, amikor a jelenlegi munkaadó a vállalat üzembhelyezését megindította.

Az ugyanazon vállalatnál megszakítás nélküli szolgálati idő alatt, a törvényhozó azt értelmezte, hogy a munkaszerződések folytonosságának elvét érvényre juttassa, anélkül, hogy számontartaná a vállalatot bíró személyek kicserélődését. A vállalatot a törvényalkotó, birtokosának személyétől különálló gazdasági egységnek tekinti és ezen az alapon rendezte az alkalmazottak pihenő szabadsághoz való jogát, az üzemben eltöltött megszakítás nélküli idő arányában, mint amely külön álló gazdasági egységet képez. Tekintettel arra, hogy az természetes is, hogy az alkalmazott, aki működése révén hozzájárult az üzem fejlődéséhez és virágzásához, megőrizze a szabadsághoz való jogát a megszakítás nélküli szolgálati évek arányához viszonyítva, tekintet nélkül arra, hogy a munkaszerződésekről szóló törvény rendelkezéseinek 50-ik cikke csak még jobban alátámasztja a fenti érvet, mivel e törvénycikk rendelkezései alapján az ugyanazon munkaadónál egyik vállalatába áthelyezett munkás helyzetét rendezli és kimondja, hogy az áthelyezés körülménye nem helyezi hatályon kívül a szolgálati időt.

Igy lévén, és minthogy a felperes 1927-ben lépett az alperes szolgálatába és megszakítás nélkül 1933 február 14-ig dolgozott, a szolgálati éveket véve alapul joga volt 1932-ben 10 napi, 1933—1934 években 14—14 napi pihenő szabadságra. Minthogy ezeket a szabadságnapokat nem élvezte, az alperes tartozik a munkaszerződés törvényének 50-ik szakasza alapján e napokra járó fizetés összegének dupláját folyósítani.

Czernovitzai munkabíróság,

Elnök-bíró: G. Velehorschí.

HALOTTAINK:

Sajnálattal alább közöljük az utóbbi hónapokban elhalt szaktársak neveit. Az elhalt munkatársaink hozzátartozói a következő segelyben részesültek.

Lázár István, Lupény . . .	3000 Lei
Bertan György, Petrozsény . . .	2000 „
Volf Albert, Brașov . . .	2000 „
ifj. Miron Vazul, Kolozsvár . . .	5000 „
Kraucsek József, Nadrág . . .	5000 „
Drocinger Rudolf, Lónya . . .	4000 „

Az elhalt szaktársak emlékét kegyelettel őrzi meg a szervezett vasmunkásság összessége.